

1972. Dos mesos de catequesi

Sant Josepmaria va emprendre un viatge de catequesi per la península Ibèrica l'any 1972. Catalunya va ser l'etapa final del viatge. Es van succeir tertúlies en diversos llocs: Brafa, l'IESE, Viaró, Bell-lloc del Pla, l'Escola d'Hostaleria El Vallès, Castellaura, i fins i tot al monestir de Pedralbes, quan va anar a visitar les monges clarisses de clausura i conversà amb elles.

08/11/2022

Escolta la lectura del capítol
(00:56:52)

Disponible també a [ivoox](#) i [iTunes](#)

XXI. 1972. DOS MESOS DE CATEQUESI

Per recordar la fe de l'Església

En els últims anys de la seva vida, des del 1970 fins al 1975, veient la necessitat de confirmar tants cristians en la seva fe, sant Josepmaria va realitzar una intensa catequesi a Mèxic, a Europa i a tot Amèrica del Sud.

Durant molts anys, per a moltes persones dels cinc continents que acudien a veure'l a Roma, va ser exemple i guia, ajudant-los a superar els moments de confusió general dels

anys seixanta i setanta del segle passat i a créixer en l'esperit de fidelitat al Sant Pare i al Magisteri de l'Església.

L'estiu de 1972 va preparar un pla per remoure espiritualment molta gent i confirmar-los en la fe. El projecte consistia a recórrer la península Ibèrica, aturant-se en els principals llocs on poguessin anar a trobar-lo gent en contacte amb les labors apostòliques de l'Opus Dei.

El 4 d'octubre de 1972 va iniciar la seva ***escapada apostòlica***^[1] -com l'anomenava- per terres d'Espanya i Portugal, i el 30 de novembre va tornar a Roma. Entre aquestes dues dates, van ser vuit setmanes de catequesi oberta a més de cent cinquanta mil persones.

El viatge es va desenvolupar en diverses etapes:

4 - 10 octubre Pamplona

10 - 13 octubre Bilbao

13 - 30 octubre Madrid

30 octubre - 2 novembre Oporto

2 - 6 novembre Lisboa

6 - 13 novembre Andalusia

13 - 20 novembre València

20 - 30 novembre Catalunya

La gran concurrència als actes va desbordar el que preveien els organitzadors, tant en nombre de reunions quant a capacitat dels locals. Va tenir trobades multitudinàries, moltes amb grups reduïts de persones, i infinitat de converses privades -que també van ser catequesi-. Destacava àmpliament un fet, repetit en els diversos punts d'aquest llarg trajecte: la varietat de gent que va assistir als encontres. Persones de tota condició, de totes les professions, de tan

diversa situació en la vida diària, es van reunir al costat de sant Josepmaria, moltes vegades en centres educatius impulsats per persones de l'Opus Dei -Tajamar, Brafa...- que realitzen una àmplia labor apostòlica en barris populars. Va ser la primera vegada que el vaig conèixer, i a partir d'aquest moment vaig poder ser testimoni d'alguns fets que s'expliquen fins al final del llibre.

Prenent ocasió d'intervencions molt diverses, sant Josepmaria va anar recordant la fe de l'Església. Les preguntes de la gent replantejaven una i altra vegada els temes fonamentals, sempre vius en el sentir del poble cristià. Ell responia a aquestes inquietuds reiterant amb exemples els punts bàsics de la doctrina de l'Església, sense importar-li repetir, fins i tot diverses vegades en el mateix dia, els mateixos temes, bé que variant-ne la

presentació. Així havíem après a ser cristians: repassant moltes vegades la veritats essencials de la fe. Ara sant Josepmaria, amb un do de llengües que sabia trobar sempre maneres noves, ens ajudava a reviure aquesta esplèndida lliçó de catecisme. Per això resulta lògic que sant Josepmaria anomenés ***catequesi*** a aquest succeir-se de trobades més o menys nombroses durant els dos mesos d'estada a Espanya i Portugal [2].

Es van filmar els encontres, i ara disposem d'un testimoni de primera mà que fa possible que la veu i la imatge de sant Josepmaria arribin a tot arreu i puguem trobar Déu a través de la seva predicació oral [3].

La darrera etapa

Catalunya va ser l'etapa final del viatge. El 20 de novembre l'esperaven milers de persones d'aquesta terra i molts d'altres

arribats d'Aragó, Balears i València. També hi havia gent vinguda dels Estats Units, Anglaterra, Alemanya, França i Àustria. Fins i tot un grup d'irlandesos, que van arribar un dia al matí, i van tornar al seu país a la nit.

Sant Josepmaria va viure a Castelldaura, i es van succeir les tertúlies en diversos llocs: Brafa, l'IESE, Viaró, Bell-lloc del Pla, l'Escola d'Hostaleria El Vallès, Castelldaura, i fins i tot al monestir de Pedralbes, quan va anar a visitar les monges clarisses de clausura i conversà amb elles. Pares i mares de família, camperols, obrers, intel·lectuals, sacerdots, empresaris, empleades de la llar... van rebre de sant Josepmaria alè espiritual i entusiasme humà, quan els parlava de treball i de responsabilitat, de santedat^[4].

Brafa. Carrer de l'Artesania 75

L'Escola Esportiva Brafa va començar al barri d'Hostafrancs el 1954 i el 1971 es va traslladar a les actuals instal·lacions de Nou Barris.

Per a molts milers de persones, Brafa suposa un munt de records inoblidables, ja que allí sant Josepmaria va tenir les trobades més multitudinàries al poliesportiu, transformat provisionalment en auditori. Les anomenava tertúlies, per l'aire familiar, perquè li feien preguntes i ell les contestava.

A Brafa sant Josepmaria es va servir moltes vegades de símls esportius per il·lustrar la vida d'un cristià corrent que vol viure amb plenitud la seva vocació, ja que les virtuts que desenvolupa l'esport han estat sempre un bon fonament per a la vida cristiana. Solia dir que, per a la lluita interior, calia portar al pla sobrenatural el sentit esportiu que els atletes posen en els seus

entrenaments. Comentant algunes escenes de l'Olimpíada de Munic que havia vist per televisió, va dir en una de les tertúlies:

Contemplava amb gust aquella gent: miraven on havien de saltar; s'acostaven amb la perxa; ho provaven, hi tornaven de nou amb tossuderia gran, gran. Era per a ells una cosa molt important saltar dos centímetres més. Ho provaven un altre cop, i res! Però no perdien l'humor. No se'ls veia tampoc gaire alegres i, amb el cap baix, deixaven que els músculs es reposessin una mica, es ficaven dins de si mateixos a considerar aquell fracàs, tornaven a la càrrega per superar-lo. Insistien i, a la tercera o la quarta vegada, podien, aconseguien la meta!^[5]__.

Sant Josepmaria va mantenir trobades a Brafa els dies 22, 23, 25 i 26 de novembre de 1972.

Escola d'Hostaleria El Vallès. Via Augusta 200. Sant Cugat del Vallès

L'escola oferia a joves estudiants una formació en l'àmbit del sector de serveis, combinant l'estudi i l'aprenentatge pràctic multidisciplinar.

El 21 de novembre 1972, al matí, sant Josepmaria va estar a l'Escola d'Hostaleria El Vallès i va mantenir una trobada amb les alumnes i professors.

Posteriorment, l'any 1996, els estudis d'hostaleria es van traslladar a l'Hospitalet de Llobregat, al Col·legi Pineda.

Viaró. Alcalde Barnils 2. Sant Cugat del Vallès

El Col·legi Viaró començà el 1963 per iniciativa d'un grup de pares de família que desitjaven un col·legi que donés als seus fills un profund sentit

cristià de la vida, amb una bona preparació intel·lectual i una ferma educació en les virtuts. Actualment són innumbrables les escoles que, encoratjades per l'esperit de l'Obra, eduquen cristianament milers de nois i noies a tot el món.

Sant Josepmaria va anar a Viaró el 21 de novembre de 1972, després de la visita a l'escola d'Hostaleria El Vallès. Va consagrar l'altar de l'oratori de la residència de professors, que en aquells anys utilitzava tota l'escola, i després va estar de tertúlia a la biblioteca amb molts pares de família del col·legi, els professors i el personal.

Volia dir-vos una sola cosa: que ho esteu fent molt bé, que és just que els pares de família es preocupin dels seus fills, perquè portar fills al món ho fan també les bèsties, i vosaltres no us conformeu amb això: voleu donar-los el vostre

ideal, la vostra fe, la vostra conducta neta, i tantes virtuts estupendes que viviu en el si de les vostres famílies. Tot això ho aconseguíu, promovent aquesta classe de col·legis a tot el món. Molt bé! No sóc jo qui us ho diu, sinó el Senyor per boca d'Isaïes: dicite iusto quoniam bene...!^[6] .

Així va començar la tertúlia, en la qual van sorgir moltes preguntes relacionades amb l'educació dels fills.

A l'escola hi ha tres coses importants: la primera, els pares; la segona, el professorat; la tercera, els alumnes. Els vostres fills -no us ofengueu- estan en tercer lloc. D'aquesta manera aniran bé^[7] .

Amb sacerdots de totes les diòcesis

En totes les ciutats que sant Josepmaria va recórrer durant

aquest viatge de 1972, una de les tertúlies va ser amb sacerdots. De vegades, durant aquestes trobades, va referir records d'aquells anys en què, per tot arreu, predicava incansablement recessos i cursos de recés a sacerdots.

El 22 de novembre va mantenir a Castellaura una trobada amb sacerdots de totes les diòcesis de Catalunya.

Va tenir paraules d'alè per a tots, tot convidant-los a correspondre totalment a la seva vocació sacerdotal, com una exigència dictada per l'amor de Déu. A grans trets o amb detall, fins i tot gràficament, recordava els aspectes perennes de la missió sacerdotal: tenir cura com un tresor de la santa Missa, viure una pietat eucarística delicada, esforçar-se en la pròpia vida interior i alimentar aquest amor que els va portar al sacerdoci.

*I l'alegria de deixar-lo allà,
realment present, amb el seu Cos,
la seva Sang, amb la seva Ànima i
amb la seva Divinitat, a presidir
tota la vida cristiana de la
parròquia, a esperar que anem a
dir-li que l'estimem? Sí, el Sagrari
ha de ser un punt molt important
en la vida del sacerdot: la netedat,
les flors, els ornaments sagrats:
tot, tot. Cal anar-hi amb afecte,
amb amor de mare i a més amb
fortalesa de pare, i com nens petits
que necessiten l'ajuda prestada
del seu Pare Déu^[8].*

Insistia que el sacerdot ha de parlar de Déu, molt: ficar en les ànimes el seu Amor, i acostar-les als sagraments, dedicant hores al confessional. I va ponderar especialment la cura fraternal dels altres sacerdots: amistat sincera i atenció en tot moment, perquè cap no se senti sol, perquè tots s'ajudin a ser fidels.

Sant Josepmaria solia demanar la benedicció als sacerdots membres de l'Obra que encara no li havien donat mai, i sempre acabava demanant-la a tots els sacerdots presents.

**Mn. José María Hernández
Garnica. Centre Tibidabo. Balmes
429, pral.**

Estava acabant una tertúlia a Brafa, el dijous 23 de novembre de 1972 al matí. La impressió de tots era que aquesta estona de xerrada en família havia passat en un tres i no res, però no es podia allargar perquè sant Josepmaria tenia una cita poc després:

M'espera un malalt -va comentar- i no tinc dret a fer esperar un malalt, que és Crist. Li cal el pare i la mare, i jo sóc pare i mare. Quina cosa més curiosa, oi? Bé. No hi ha fundadora a l'Opus Dei. Per tant he de ser mare també^[9].

L'esperava Mn. José María Hernández Garnica, a qui familiarment anomenaven 'Chiqui'. A principis de 1972 li havien diagnosticat un greu càncer de laringe i es trobava sotmès a tractament de quimioteràpia en una clínica de Barcelona.

Mn. José María havia vingut a Barcelona per primera vegada acompanyant sant Josepmaria al viatge del 31 de març al 2 d'abril de 1940. Va venir després en altres ocasions. Posteriorment a la seva ordenació sacerdotal el 1944 -era un dels tres primers sacerdots de l'Opus Dei- venia periòdicament per atendre els de l'Obra i els que s'acostaven a l'apostolat, fins que el 1946 el va substituir Mn. Francisco Botella, que s'acabava d'ordenar.

L'Adolfo Llorente^[10], metge, ens explica:

Vaig tenir la sort de poder assistir durant els tres últims mesos de la seva vida Mn. José María Hernández Garnica, un dels tres primers sacerdots de l'Opus Dei, que va morir a Barcelona el 7 de desembre de 1972 a conseqüència d'un carcinoma de la base de la llengua.

Mn. José María no era, per temperament, sentimental, sinó més aviat, una persona de caràcter una mica sec.

En aquests dies, l'activitat catequètica i apostòlica del Pare va ser incessant. Mn. José María, des de l'habitació de la clínica on estava ingressat, demanava constantment noves notícies; escoltava diverses vegades les cintes gravades de les diferents tertúlies: no era només manifestació de l'afecte i l'interès d'un fill per saber del seu pare, sinó el desig de seguir les indicacions d'un servent de Déu.

Mn. José María sabia que el Pare no marxaria de Barcelona sense estar abans amb ell; esperava aquesta entrevista entre anhelant i nerviós, afligit per la impressió que rebria el Pare en veure'l tan desmillorat: portava una sonda naso-gàstrica d'alimentació, el seu estat general havia decaïgut notablement i la desnutrició era manifesta. Per tractar d'evitar-li en part aquesta impressió negativa, mirava de posar-se al sol per així dissimular el tint groguenc de la seva cara i fer menys manifesta la seva primesa.

La trobada va tenir lloc el 23 de novembre en un centre de l'Obra - Tibidabo- al qual es va traslladar des de la clínica. La nit anterior va dormir poc. A mig matí es va traslladar a Tibidabo, esperant impacient l'arribada del Pare.

Quan ens van avisar que el Pare estava pujant l'escala, Mn. José María

*va sortir al vestíbul. El Pare va entrar seguit de don Álvaro; en veure'l, Mn. José María immediatament es va llançar a terra per besar els peus del Pare. El Pare el va aixecar de seguida i, enèrgic, li va dir: **Chiqui! No facis això!** i després, amb el to de veu de pare que saluda el seu fill, va seguir: **Guapura! Com estàs?** i abraçat a ell, va entrar a la sala d'estar, seguit per don Álvaro, don Javier i don Florencio^[11].*

Va ser un encontre ple de tendresa. Mn. José María amb prou feines podia parlar, però va trobar la manera de dir-li que un dels seus majors patiments era no poder celebrar la santa Missa. Sant Josepmaria li va fer veure que el dia sencer, amb les seves vint-i-quatre hores, s'havia convertit per a ell en una Missa, perquè contínuament estava oferint a Déu els seus dolors, ben unit als sofriments de Crist a la

Creu. Va ser la darrera vegada que es van veure.

I conclou l'Adolfo Llorente: Ja de retorn a la clínica, va passar tota la tarda en silenci, commogut; se'l notava íntimament unit al Pare. A últimes hores de la nit ens va ensenyar l'últim regal que li va fer el Pare: un díptic petit, i de color fosc, que portava gravades les estacions del Via Crucis i que va guardar com una relíquia fins als últims moments de la seva vida^[12].

Aquella tarda, sant Josepmaria va parlar d'aquest encontre en una tertúlia a la qual van assistir els més grans de l'Obra a Barcelona:

Avui he estat amb un germà vostre... He de fer uns esforços molt grans per no plorar, perquè us estimo amb tot el cor, com un pare i com una mare. Feia uns mesos que no l'havia vist; m'ha semblat un cadàver ja... Ha

*treballat molt i amb molt d'amor;
potser el Senyor ha decidit donar-
li ja la glòria del Cel^[13].*

L'endemà, al col·legi Bell-lloc del Pla de Girona, va tornar a referir-se a aquesta trobada:

*Ahir vaig estar amb un fill meu
que s'està morint, i el vaig veure
serè i tranquil... Ja gairebé no
aconsegueix parlar, i sense
gairebé: no li vaig entendre res.
Només vaig poder mirar-lo als
ulls, veure'l físicament destruït...*

*Ha treballat pràcticament a tot
Europa: a Anglaterra, Irlanda,
Suïssa, França, Holanda, Bèlgica,
Àustria, Alemanya.... Està amb
una pau inefable... Ell no va voler
de cap manera donar-me a
entendre que no em veuria més a
la terra, i jo tampoc no l'hi vaig
voler dir, però ens vam entendre
malgrat no voler-nos entendre. No
es queixa de la Creu, i és molt dur*

***el que té! Una malaltia tremenda...
Per què no es queixa de la Creu?
Perquè l'estima. Quan anem de
cara al dolor i l'abracem, la Creu
ja no és pes, és el triomf de Déu en
les nostres ànimes i en la nostra
vida***^[14] .

Va morir pocs dies després, el 7 de desembre de 1972, amb fama de santedat. Des de llavors, moltes persones han acudit aquests anys al cementiri de Montjuïc, on reposaven les seves restes, per encomanar-se a la seva intercessió.

Amb els anys, es va anar estenent la devoció privada a Mn. José María i es va començar el procés de canonització: la instrucció es va clausurar a Madrid el 17 de març de 2009. Arribaven relats de favors de tot tipus, espirituals i materials, grans i petits: gent que tornava als sagraments, persones que recuperaven la salut, urgents

problemes econòmics que es resolien, tota mena de qüestions domèstiques... Els que treballen a l'església de Montalegre tenien la il·lusió que, amb el temps, les restes mortals de Mn. José María acabessin reposant en aquella església. Així es facilitaria, a més, que moltes persones poguessin anar a resar davant seu.

Finalment, el cardenal arquebisbe de Barcelona, Mons. Lluís Martínez Sistach va cursar a la Congregació per a les Causes dels Sants la sol·licitud per al trasllat de les restes mortals de Mn. José María. Amb la deguda autorització, es va preparar la sepultura a la capella del Santíssim de Montalegre.

L'11 de novembre de 2011, l'església de Montalegre estava a vessar de fidels; també es trobaven presents alguns parents de Mn. José María. La celebració litúrgica va ser oficiada

pel cardenal arquebisbe de Barcelona, acompanyat del vicari de l'Opus Dei a Espanya, el vicari de la Delegació de Catalunya i altres personalitats eclesiàstiques.

A l'homilia, el cardenal va recordar la vocació universal de tot batejat a la santedat. També es va referir a com Mn. José María s'esforçà per viure els ensenyaments de sant Josepmaria. Va acabar l'homilia assenyalant que els sants ens ajuden amb el seu testimoni, posen en relleu la força de la gràcia de Déu i intercedeixen per nosaltres; i expressà el desig que aviat puguem venerar Mn. José María als altars.

Després les restes mortals van ser dipositades a la nova sepultura. Es va concloure amb el rés d'un respons i el cant del Virolai de Montserrat.

Des de llavors, molts fidels s'acosten a la nova sepultura per resar i besar-ne la làpida^[15].

Bell-lloc del Pla. Can Pau Birol 2-6. Girona

Havien passat sis anys des de la primera vegada que sant Josepmaria va ser a Bell-lloc. El divendres 24 de novembre de 1972 hi va tornar.

Ja s'havien construït els edificis que envolten la masia. En aquell moment, diversos centenars de nois cursaven els ensenyaments professionals agraris i els del batxillerat.

Abans de la tertúlia prevista, sant Josepmaria es va entretenir una estona amb el grup promotor i algunes famílies. Després, travessant els jardins i dirigint-se al lloc de la trobada, es va trobar amb l'obsequi més voluminós, inquiet i... pelut dels rebuts en aquell viatge: un ruquet, perfectament guarnit, amb les alforges plenes de productes d'aquella terra. Sant Josepmaria s'acostà, saludà en Pere Piqueras^[16] i

en Jaume Catalán^[17] que tenien agafat l'animal perquè no es mogués, i tastà les panses del paquet que destacava en les alforges. El ruc es va quedar a Bell-lloc, i durant uns anys va fer les delícies dels alumnes petits que passejaven damunt seu.

La tertúlia va tenir lloc a la sala d'actes dels porxos: famílies, professors, els alumnes més grans i persones que participen en els mitjans de formació cristiana que ofereix l'Opus Dei, també alguns grups d'altres països: austríacs, alemanys i americans. Sant Josepmaria, en un ambient molt familiar, va començar a parlar:

Parlarem del que vulgueu. Però abans desitjo dir-vos unes paraules, per agrair-vos tot el que heu fet per les ànimes, per Déu, i per empènyer els fills d'aquesta terra tan meravellosa.

Fa uns anys, no gaires, vaig venir per aquí, i vaig veure moltes coses bones. Vaig trobar unes ànimes meravelloses... No els vull tirar més floretes, perquè es posaran orgullosos.

Vaig veure la masia vella, i poca cosa més. Però ara això és una meravella. Em vénen a la memòria aquells versos d'un Salm: montes sicut cera fluxerunt a facie Domini... Tots els obstacles han desaparegut davant d'aquests homes i d'aquestes dones de fe. És una meravella. Bé, fills! Però, ara, parlem del que vulgueu^[18].

Va ser una tertúlia amb moltes preguntes relacionades amb els fills i la seva educació.

Cap al final una senyora va dir unes paraules, que segurament tots els assistents feien seves:

- Pare, estem molt agraïts per la tasca de l'Opus Dei a Girona.

- Filla meva, a Déu l'agraïment.

- Són ja més de vint anys...

- Sí, però l'agraïment només a Déu, no a l'Opus Dei. Jo, en nom de l'Obra, si de cas us donaria les gràcies a vosaltres; perquè ho heu fet tot vosaltres amb la gràcia de Déu. Prefereixo recordar el que diu la litúrgia: in gratiarum semper actione maneamus. Hem de romandre sempre en acció de gràcies a Déu. De manera que ni tu a mi, ni jo a vosaltres. A Déu donem tots les gràcies^[19].

I després d'aquesta estada, a la peanya de la imatge de la Mare de Déu 'Rosa d'Abril' de la Masia, quedà esculpida una altra data com un signe extern d'aquests moments entranyables: 24-XI-72^[20].

IESE. Avinguda de Pearson 21

Els valors ètics i morals que l'IESE mira d'impartir es basen en la tradició cristiana, una perspectiva que ha estat en les arrels del progrés social i humà a tot el món. Aquests valors posen l'accent en la dignitat i els drets intrínsecs de cada persona, i constitueixen l'eix de qualsevol èxit de l'organització i la societat a llarg termini.

El dilluns 27 de novembre de 1972, a l'auditori, va tenir una tertúlia amb un gran grup d'empresaris, professors, alumnes i personal.

Tots sou importants en aquesta casa, els alumnes, els membres, els professors, els empleats i el personal que té cura de l'edifici. Tots sou igualment importants. Com a cristians hem de tenir un sentit de la igualtat meravellós, i saber que -en tot cas- és més important aquell que treballi amb

més amor. De manera que qui s'ocupa de la neteja, pot -per amor de Déu- fer el millor negoci de la seva vida.

Dos temes van ocupar la tertúlia: els fills, i la inquietud per viure bé les virtuts cristianes en el treball empresarial.

Als que heu de remenar quartos, us miren amb recel. Jo no. I no remeno diners. Des de fa uns quants anys no sé el que és una moneda. Obro malament i vosaltres molt bé: mea culpa!

A vosaltres us deu la societat aquesta quantitat de llocs de treball que creeu. El país us deu la prosperitat. A vosaltres us deuen, tanta gent, aquesta promoció de la vida nacional. Feu, per tant, una tasca molt cristiana... M'encanta la vostra feina, els vostres treballs, que per a mi són una mica -fa un posat de cosa gran,

incomprensible- ... No ho sé; no ho sabia explicar.

Sóc català i aragonès i, per afecte vostre, barceloní: he de dir-vos per força la veritat. No us enfadeu... No sé per què alguns murmuren dels que treballem en els negocis, i dels que us prepareu per realitzar-los cada dia millor, més abundants i amb més profit... És el Senyor qui recomana el vostre treball.

Sant Josepmaria portava a les mans uns evangelis, amb uns papers intercalats com a senyal. **Empraré el Nou Testament, perquè el mestre durant uns minuts sigui Jesús Senyor Nostre.** I durant una llarga estona va utilitzar diverses citacions de l'Evangelí, quan Jesús pren de vegades, com a protagonistes de les paràboles, els empresaris: de finques rurals, de joieria, de pesca... **El Senyor lloa els vostres negocis.**

Però si no hi poseu amor, una mica d'amor cristià; si no hi afegiu el desig de donar gust a Déu, esteu perdent el temps^[21].

Una benedicció de Pare

Al final de totes les tertúlies, passat el temps previst, don Florencio Sánchez Bella, el consiliari de l'Opus Dei a Espanya en aquell moment, s'aixecava per avisar sant Josepmaria. Podien haver passat trenta minuts, potser quaranta, una hora o més. De tota manera, s'havien fet breus. I l'avís es rebia amb protestes afectuoses, que li reclamaven uns minuts més.

Teniu la passió, que jo tinc, de rebre les benediccions dels sacerdots i, a més, la benedicció del Pare. M'agrada comprovar-ho: Déu us beneeixi. Us la donaré immediatament.

Però primer us he de dir que em poso així, amb la mà estesa, per demanar-vos l'almoïna de la vostra oració. És important per a mi i per a vosaltres, perquè si us guia un cec, esteu lluïts. De manera que pregueu per mi, perquè sigui bo, perquè sigui fidel a la meva vocació, i així tindrè pau i podré escampar alegria i estimar-vos molt, amb tot el meu cor de sacerdot. Digueu-ho als que han quedat a casa vostra també, digueu-ho a les vostres dones, que tenen molta influència en la terra, i moltíssima al Cel... Demaneu, a la Verge Santíssima, que no sigui deslleial a la meva vocació de sacerdot. I pregueu pel que ja sabeu: per l'Església Santa de Déu, pel Papa actual i pel que vindrà; pregueu per nosaltres els sacerdots perquè siguem bons sacerdots. Una altra vegada us ho recordo: pregueu per mi, que ho necessito molt^[22].

Monestir de Pedralbes. Baixada del Monestir 9

En algunes de les ciutats per les quals passava, volent testimoniar la seva profunda estima per la vida contemplativa, acudia a convents de clausura per animar les religioses a ser fidels a la seva vocació i l'esperit del seu orde, i a resar per la santedat del Poble de Déu. Moltes de les comunitats són Cooperadores de l'Opus Dei, que resen demanant a Déu el desenvolupament de la labor apostòlica de la Prelatura al món sencer.

A finals del mes d'octubre, l'abadessa del monestir de Santa Maria de Pedralbes, sor Assumpció Flaquer^[23], contestava amb aquestes paraules una carta de sant Josepmaria:

Certament la nostra missió en l'Església és la de pregar, i ens sentim encoratjades amb el fervent esperit de fe dels que demanen la nostra

col·laboració, humil, però entusiasta, per l'extensió del Regne de Crist. Mil gràcies, Monsenyor, ja que en demanar la nostra ajuda, nosaltres som les més beneficiades.

Seríem tan afortunades de veure'ns honorades per la seva visita i, és clar!, amb les seves paraules? Gràcies, Monsenyor!^[24]__.

Poques dates més tard, les monges clarisses del monestir de Pedralbes van veure realitzada la seva il·lusió. Va ser després de la tertúlia a l'IESE, el 27 de novembre. Van rebre sant Josepmaria amb una música vibrant d'orgue omplint la nau de l'església.

Sor Pierrette Prat^[25]__, que temps després va ser l'abadessa, testimonia els seus records:

*Ens va dirigir unes paraules des de la reixa de l'altar del Santíssim, breument: **Germanes, no us deixeu enganyar per altres doctrines,***

***contràries al vostre carisma.
Seguiu amb fidelitat les
orientacions dels vostres
fundadors que heu rebut.***

*I així va seguir animant-nos a estimar
sense mesura el Senyor, a pregar per
la santificació de les ànimes, l'extensió
del Regne de Déu, i que ens
recordéssim també de demanar per a
ell la fidelitat a l'Amor.*

*Després la mare abadessa, sor
Assumpció Flaquer, el va convidar a
visitar el claustre. Va quedar
meravellat de la seva vista, però no es
va moure de la porta d'entrada. Es
veia que li interessaven més les pedres
vives de la comunitat.*

*Llavors, lleugerament inclinat, amb
suma senzillesa, a la vista dels peus
descalços de les monges, malgrat el
fred, ens va dir en actitud humil i
bondadosa: **Oh, germanes, quin
fred deuen passar, per amor de***

***Déu! Quina vergonya em fa
veure'm tan ben equipat.***

Al prec de la mare abadessa ens va donar la benedicció, amb fervor i bondat. Es va acomiadar no sense oferir-nos gentilment una capsa gran de bombons^[26].

Consagració dels altars de la galeria de Castellaura Mas

Des de l'avantatori de Castellaura Mas s'accedeix a una galeria amb dotze altars, per facilitar la celebració de la santa Missa quan coincideixen diversos sacerdots en una activitat i desitgen celebrar individualment. Al llarg del perímetre de les dues plantes de la galeria es troben els diferents altars, en petites capelles, tancades per portes. Sant Josepmaria va consagrar tots els altars el 27 de novembre de 1972. Ho va fer amb rapidesa i es va alegrar de com s'havia preparat per fer-ho amb dignitat i poc temps.

En Juan Ignacio Bañares^[27], allí present, recorda:

Van assistir-hi gairebé tots els que estaven vivint al Mas i a la Torre, i alguns més que vam venir de diferents centres. La cerimònia va durar uns quaranta minuts.

Els que hi assistíem estàvem distribuïts als costats de la galeria, al costat dels altars, i el Pare anava passant d'un a un altre. Quan el Pare acabava de consagrar-ne un, don Álvaro es quedava explicant el significat i les parts del ritu als que estaven més a prop d'aquest altar, i ho va fer en diversos d'ells.

Em va impressionar molt el recolliment amb què es dirigia d'un altar a un altre durant tota l'estona: contagiava l'ambient. No obstant això, estava pendent de tots els detalls materials i de tant en tant donava indicacions molt concretes als arquitectes que l'ajudaven, perquè no

deixessin que el ciment s'assequés abans de tapar l'ara, i perquè quedés tot ben net.

Un altre detall que molts vam comentar més tard va ser la força - física- amb què el Pare feia el senyal de la creu en les diferents parts de l'altar, constant en la consagració de tots ells, i que ens feia "veure" la fe del Pare i la seva devoció en els detalls més petits de la litúrgia. Després, en una estona de tertúlia que va seguir a la cerimònia, ens va preguntar si sabíem el nombre de vegades que havia fet el senyal de la creu. Els nostres càlculs més arriscats el van fer riure de tan petits que es quedaven; per fi, va demanar a don Álvaro que ens ho digués^[28].

En el ritual per a la consagració d'altars del 1961, vigent en aquell moment, estava previst fer 46 vegades el senyal de la creu en cada altar. Per tant, resulten 552 vegades.

Aquell mateix dia, el fotògraf Francesc Català-Roca^[29] va fer unes fotografies a sant Josepmaria i don Álvaro al jardí, al costat d'un petit estany que hi ha entre el Mas i la Torre.

Can Vilumara. Camí del Coll del Port s/n. Cabrils

El 27 de novembre de 1972, a la tarda, sant Josepmaria va anar a visitar can Vilumara, una casa de la família Vallet Barceló, que des de fa molts anys cedeix per a diferents activitats de formació de l'Opus Dei.

En aquesta visita hi eren només en Federico Vallet^[30], la seva esposa Núria Barceló^[31], els seus tres fills i dos germans d'en Federico: la Pilar^[32] i en Jaume^[33]. La Pilar era numerària de l'Opus Dei, i va residir molts anys als Estats Units, on va morir el 1991 en un accident.

En José María Fernández Ros^[34], un dels que va acompanyar sant Josepmaria en aquesta visita, recorda que *en arribar va passar a l'oratori. Tots vam sortir i ell s'hi va quedar uns minuts amb els nois de la família dirigint-los unes paraules sobre l'amor que havíem de tenir a Jesús Sagramentat i també els va parlar dels àngels custodis*^[35].

Després van passar a la sala d'estar per tenir una estona de tertúlia. La Pilar Vallet ho descrivia així:

El meu germà li va preguntar al Pare quin havia estat la seva major alegria durant els seus dos mesos de catequesi per Espanya i Portugal. El Pare amb rapidesa contestà que la quantitat de persones que s'havien confessat en aquests dies.

Durant aquesta tertúlia, la meva cunyada Núria li va comentar al Pare que havien posat la imatge de la Mare de Déu del Pilar al jardí de la casa

perquè van pensar que, al Pare, sent aragonès li agradaria. El Pare ens va dir que totes les imatges de la Mare de Déu li feien molta devoció i, arran d'això, ens va explicar una cosa que li havia succeït feia ja molts anys.

Durant una processó de Setmana Santa, a Sevilla, en passar la Macarena, un home que estava darrere seu, el va tocar a l'espatlla i li va dir alguna cosa així: -Mossèn, aquesta no és res, esperi a veure la del meu poble!

Al principi -ens va dir sant Josepmaria- ***aquest comentari no em va agradar, però després, pensant-ho, ho havia comprès. És així com actuem tots quan veiem fotos de la nostra mare: aquesta m'agrada, aquesta no, aquí està més guapa, etc.***

La pietat tan autèntica del Pare el portava a incorporar en el seu tracte amb Déu i especialment amb la Mare

de Déu, totes les reaccions nobles de l'amor humà.

Durant aquesta tertúlia el Pare ens va relatar algunes coses íntimes davant algunes preguntes que li van fer els meus germans. Per exemple, en preguntar-li si tenia devoció a la Mare de Déu de Montserrat, ens va parlar de la seva total curació de diabetis, precisament en una festa de la Mare de Déu de Montserrat, després d'un atac fortíssim en què va estar a punt de morir. Fins i tot va buscar en la seva agenda i ens va ensenyar la data que hi tenia apuntada. Ens feia veure que com no havia de tenir devoció a la Mare de Déu de Montserrat: si va ser en la seva festa que va quedar guarit!

*En totes i cadascuna de les vegades que vaig veure el Pare ens va demanar oracions; sempre ens deia: **pregueu per mi perquè sigui bo, fidel i alegre.***

En aquesta ocasió, ja al final de la tertúlia, tots els meus germans li besaven la mà emocionadíssims i a cadascun li va anar demanant que resés per ell perquè fos bo i fidel.

*En besar-li jo la mà, em va dir: **a tu no et demano que preguis per mi. Tu has de pregar per mi!** Per la seva forma de mirar-me i la manera de dir-m'ho se'm va gravar profundament^[36].*

Església de Santa Maria de Montalegre. Montalegre 7 / Valldonzella 13

El barri del Raval és un dels barris de Barcelona que té més dèficits de tot tipus, amb elevats índexs d'immigració i atur.

Allà hi havia la Casa de Caritat, que es va traslladar al barri d'Horta el 1957. El temple annex, Santa Maria de Montalegre, va ser confiat a l'Opus Dei el 1967.

Des de llavors, juntament amb el culte, al voltant de l'església han sorgit nombroses iniciatives, entre les quals destaquen les de caràcter catequètic, social i assistencial.

En acabar-se els dies de la seva estada a Catalunya, a primera hora de la tarda del dimarts 28 de novembre de 1972, sant Josepmaria va estar resant a la Basílica de la Mercè.

En sortir es va dirigir a Montalegre. El cotxe es va parar al carrer Montalegre, davant de la porta. Entrà al pati Manning, on l'esperaven Mn. Benet Badrinas, rector de Montalegre, altres sacerdots que atenien l'església, i alguna persona més.

Després de saludar-los, va entrar al temple i es va dirigir a la capella del Santíssim, on va pregar uns minuts; a continuació va pujar al presbiteri i va resar davant la imatge de la Mare

de Déu i, després d'observar atentament durant uns moments el conjunt del temple, va tornar a saludar el Santíssim i va sortir al pati Manning^[37].

En Frederic Riera-Marsà recorda que en sortir es va trobar que l'esperaven,, davant de la porta, un bon grup de persones que, en entrar, eren a la galeria superior del pati. El Pare les va mirar somrient i, amb molt d'afecte, els va demanar que entressin a l'església a fer una visita al Santíssim i a resar una Salve a la Mare de Déu. Es van apartar i van deixar espai perquè el Pare pogués passar. Nosaltres vam tornar des d'allí a Castellaura. El Pare va anar a fer una passejada per Montjuïc i va tornar una mica més tard^[38].

L'any 2002, en ocasió del centenari del naixement de sant Josepmaria, que providencialment coincidia amb el centenari de la inauguració del

temple, es van consolidar dos projectes de solidaritat, Braval i Terral, que juntament amb l'Acció Social Montalegre promouen la cohesió social, lluiten contra la marginació, prevenen l'exclusió social i faciliten la incorporació dels immigrants a la nostra societat, tot això amb la col·laboració generosa d'un gran grup de persones voluntàries^[39].

El 16 de maig de 2008 es va col·locar en el temple una imatge de sant Josepmaria realitzada per Etsuro Sotoo^[40], un escultor japonès de reconeguda fama mundial que treballa al temple de la Sagrada Família de Gaudí. La imatge va ser beneïda per Mons. Javier Echevarría, prelat de l'Opus Dei, en una cerimònia en què va estar acompanyat per nombrosos fidels i voluntaris d'aquestes tasques de desenvolupament, que omplien l'església. Amb aquest motiu es va

editar una estampa amb la nova escultura i uns *Goigs de Sant Josepmaria*, cant típic d'aquestes terres que s'entona en honor d'un misteri de la vida del Senyor, de la Mare de Déu o d'un sant^[41].

Tedèum

El 29 de novembre de 1972, vigília del seu retorn a Roma, sant Josepmaria va presidir una exposició i benedicció amb el Santíssim i el cant del tedèum a l'oratori de Castelldaura, en acció de gràcies a Déu pels beneficis espirituals que el Senyor havia anat concedint, durant aquells dies, sobre tantes ànimes. Va assenyalar els motius del tedèum, amb el qual va voler acabar el seu viatge:

Donarem gràcies a Déu Nostre Senyor perquè a tota la Península ibèrica -a Portugal i a Espanya- hem trobat milers, milers i milers de persones estupendes. Algunes

estaven una mica allunyades dels sagraments -per aquests embolics que passen, per aquestes coses que succeeixen, que sentim i lamentem-, però ara s'han acostat al Sagrament de la Penitència, i han rebut Nostre Senyor. Aquesta riquesa m'ha omplert el cor d'alegria^[42].

En la trobada amb els membres de grups promotors de labors apostòliques de l'Opus Dei, que havia tingut el dia anterior, una persona havia manifestat la il·lusió de tots per unir-se al Pare en aquesta cerimònia.

És molt millor, molt més bonic, que cadascú faci el seu tedèum. A més, estareu tots a l'oratori d'aquesta casa, perquè esteu sempre al cor del Pare. Jo no el cantaré, perquè em commouré; em posaré en un raconet, i allí us tindré tots molt junts en el meu cor, amb les vostres mullers, amb els vostres

fills, amb els vostres afanys, amb els vostres treballs, amb els vostres èxits i amb algun o altre petit fracàs..., amb tot^[43].

Va ser a les cinc de la tarda. Es va utilitzar la custòdia de Monterols, hi van assistir els que vivien aquells dies a Castelldaura, el cor de Monterols, alguns més d'altres centres de l'Opus Dei, i tocava l'orgue qui subscriu aquestes ratlles.

L'oratori estava abarrotat -recorda en Frederic Riera-Marsà-. El Pare es va situar al fons, davant l'altar, i els altres omplíem la resta del cadirat, el cor i l'entrada. Hi va haver Exposició Solemne -dins la qual es va cantar el tedèum- i Benedicció amb el Santíssim^[44].

Les sentides notes del cant gregorià portaven al cel la nostra lloança i la nostra gratitud a Déu: *Te Deum laudamus, Te Dominum confitemur!* Un cop més, *Deo omnis gloria!*, tota la

glòria es dirigia al Senyor, que, en gairebé dos mesos de treball incansable de sant Josepmaria, havia volgut manifestar el seu ajut i protecció amb multitud de persones.

Després de la Benedicció Solemne, - recorda en Juan Ignacio Bañares- el Pare es va dirigir a la sala d'estar, i tots el vam seguir per passar una estona amb ell. El Pare estava profundament emocionat i tots nosaltres també. A mi em va impressionar tant l'expressió del rostre del Pare, com el to especialment càlid i íntim de la seva veu ^[45].

L'endemà, 30 de novembre, al matí, sant Josepmaria va sortir de Castellaura en direcció a l'aeroport per agafar l'avió que el portaria a Roma.

Recordant amb agraïment

Tres dies després de tornar a Roma, sant Josepmaria va mantenir una tertúlia amb els que vivien a Villa Tevere, i els va explicar les seves impressions del viatge. Recullo la reconstrucció d'aquella tertúlia, que va ser el diumenge 3 de desembre a mig matí, i que es va publicar anys després en un butlletí familiar per als membres de l'Obra.

Només entrar al soggiorno, sant Josepmaria va felicitar tots els Xaviers, que celebraven el seu sant. Mentre s'asseien, molts es van acostar també a don Javier [Echevarría] per desitjar-li un feliç dia.

No pregunteu res? Parleu o pregunteu, sigueu impertinents. Ho he dit a milers i milers de persones: que fossin impertinents.

A continuació, ens va explicar a grans trets com s'havien desenvolupat aquelles reunions amb tants milers d'homes i de dones:

Hi havia molts micròfons. Han preguntat el que han volgut, i he respost pertinentment. Hem fet una gran catequesi, amb la gràcia del Senyor. Hi ha hagut moltes confessions, segons m'han anat explicant; també de persones que feia bastants anys que no es confessaven, i ho explicaven els mateixos interessats. Alguns abans de venir a les tertúlies, altres després. Per a un sacerdot no hi pot haver una alegria més gran que portar les ànimes al Senyor.

Tot i que eren reunions nombroses, l'ambient era com si fóssim mitja dotzena de persones: una família petita. Ha estat tot molt bonic. Això, al matí i a la tarda. He tornat una mica afònic.

Tot el seu agraïment es dirigia a Déu, perquè aquella ingent collita de fruits

apostòlics visibles no tenia explicació humana.

Planava l'Esperit de Déu per tot arreu, i hem d'agrair-ho al Senyor. Es notava la pregària vostra, la pregària de les meves filles i dels meus fills de tot el món. Si no, no s'hauria pogut fer una tasca així: dos mesos de prèdiques, matí i tarda, malgrat els set anys, no els aguanta ningú; només un noi jove.

Els 'set' anys es refereixen al fet que en aquella temporada explicava que volia ser molt infant davant de Déu, i que dels setanta anys que tenia només considerava els set, perquè el 0 no valia res.

Pare, hi havia molta gent jove?

A vegades milers de nois o noies joves, altres vegades menys, perquè així convenia. Però molt atents. És una cosa admirable, enmig d'aquesta revolució

general, que em sembla que ja està amainant.

Va començar llavors a donar alguna pinzellada de cada indret on havia estat, descrivint els llocs de les tertúlies.

Vaig voler sempre que fos en un centre nostre.

Si penseu que ara és impossible que es reuneixin cinquanta sense que es barallin, i per allà han passat milers i milers de persones. No exagero gens, perquè tampoc no sabem exagerar a l'Opus Dei. Doncs si penseu que han passat tots aquests milers de persones, i no hi ha hagut res de molest, hi ha motiu per admirar-se. Al contrari, tot ha estat cordialitat; sentit de família, fraternitat. Havien de posar altaveus cap a fora, per al carrer, perquè la gent no hi cabia, tot i que eren locals molt grans.

Però, en fi, imagino que tot això us ho deuen haver explicat.

Parlava del que volia la gent, cosa que diuen que és molt difícil; però nosaltres estem acostumats a fer així la catequesi, les nostres converses, les nostres reunions, les nostres tertúlies. Per tant, al tombant de gairebé mig segle, resulta molt fàcil.

Preparaven una estrada alta i ampla, i em passejava per allà, durant la tertúlia. He fet quilòmetres, però això sí, sempre lligat, condicionat per don Javier. Em tenia lligat amb una esquella al coll -es referia al micròfon i el cable-, agafava la corda i llestos. Així que he parlat amb una relativa llibertat, perquè don Javier m'havia agafat pel ronsal.

Divertit? Què hi farem! Però el que no estigui condicionat a la vida, que aixequi el dit; i al que l'aixequi

el poso verd, perquè no és cert. Li demostraré de seguida que estaria condicionadíssim. La llibertat que hi pot haver a la terra, considerada d'una altra manera - sense condicionaments de cap tipus- és una malaltia que es diu llibertinatge, és una anarquia.

Un tema habitual de la seva catequesi, com va explicar, havia estat la urbanitat de la pietat.

He fet a tot arreu el joglar de Crist. Als sacerdots, i de vegades als seglars, els he ensenyat a fer la genuflexió. No deixa de ser un atreviment, als meus set anys, fer-la primer ràpida, i després a poc a poc, amb amor, sense recolzar-me en cap lloc.

L'última etapa del viatge va ser Catalunya. Sent la més recent, i també, potser, perquè a Brafa van ser les tertúlies més nombroses, el Pare es

va aturar una mica més explicant la seva estada a la Ciutat Comtal.

A Barcelona hi vam estar tot el temps que calia, com en els altres llocs. Vaig rebre molta gent, molts capellans també. Per als sacerdots calia parlar dels mateixos assumptes, perquè la gent pregunta més o menys el mateix, però la catequesi consisteix a acomodar-se a la necessitat de l'auditori, culte o menys culte, i a les condicions d'estat, i a la situació anímica de qui escolta. No és simple: universitaris, universitàries, obrers, matrimonis, gent jove que no era de l'Obra, persones de totes les edats.

En tots els llocs vaig anar a visitar algun convent de monges de clausura. Es van rebre moltes cartes demanant que les anéssim a veure, perquè la gent és bona i hi

ha milions d'ànimes que estimen l'Opus Dei, tot i que el diable no està content amb l'Opus Dei: Deo gratias!

A les monges els portàvem uns quilos de xocolatines, amb la condició expressa que les mengessin, com a penitència. Hem vist carmelites descalces, agustines, cistercenques, clarisses. En tots aquests llocs hem tingut una conversa, una petita xerrada espiritual; les hem fet riure, i pensar; les hem animat, dient-los de veritat que són el tresor de l'Església i que les estimem molt.

A la meva terra catalana... Tinc dret a dir la meva terra catalana per moltes raons. La darrera perquè sóc fill adoptiu de Barcelona, per vot unànimе del municipi, fa anys. I la primera, perquè tinc bastants cognoms catalans; el primer dels meus

avantpassats, des de Jaume I està dansant per allà, i només en l'últim segle s'estableix a Aragó. De manera que puc parlar de la meva sang catalana.

La meva sang catalana explica perfectament el que ens va passar en un convent [el Monestir de Pedralbes]. Va ser l'únic lloc on l'abadessa, molt simpàtica i molt bona, ens va obrir la clausura... Vam estar a dins i, amb gran sorpresa meva, els va dir a quantes xocolatines tocaven per cap. Les va comptar -com a bona catalana sabia dividir-, i després els va dir quantes els tocaven a cadascuna. Em vaig haver d'esforçar per no deixar anar la riallada. Era una persona molt delicada, però ho portava a la sang. Si els catalans estem comptant fins i tot per ballar la sardana! Això ve de raça. Es veia que era catalana pels quatre

costats. Va ser una cosa molt simpàtica.

Tots vam riure amb ganes per l'anècdota mentre el Pare posava cara com d'estranyat:

No sabia que us divertíreu tant!

Algú va preguntar si havia estat al Santuari de Torreciutat, encara en construcció. No se sabia llavors que havia ofert el sacrifici de no anar a conèixer-lo fins a la conclusió de les obres.

No em vaig acostar a veure Torreciutat. Va venir Torreciutat a mi. Van venir unes dues-centes persones de Barbastre a Barcelona.

Van venir tres arquitectes de Torreciutat, amb tots els plànols haguts i per haver, per ensenyar-nos com anaven les obres. Per descomptat puc anticipar que no

hi ha precedents d'aquest estil a l'Església: s'ho ha inventat tot l'Heliodoro^[46]. Li ho vaig lloar, com correspon: hi ha posat tota la seva ànima. Allò funcionarà molt bé, perquè està tot molt estudiat.

Què deien els seus paisans, Pare?

Gairebé no van tenir temps de dir res, perquè els van ficar en un saló, i allà es van esperar dues hores i mitja, perquè era impossible rebre'ls abans. Només vaig poder estar tres o quatre minuts amb ells. Es va acostar una senyora gran que escriu de tant en tant a en Javi.

Javi, explica-ho tu! Només dir-vos que té la meva edat... Es va posar a primera fila. Estaven atapeïts, com sardines a la banasta.

Don Javier va tornar a fer riure a tots descrivint l'escena a Brafa. Aquella dona va cridar l'atenció del Pare

repetint: que sóc Adriana!, que sóc
Adriana! Efectivament, el Pare la
recordava: **Si hem jugat moltes
vegades junts de petits!** Després de
tants anys, Adriana^[47] li guardava un
vell rancor per les seves
entremaliadures de nen: sí,
m'estiraves molt els cabells!

**Era un especialista a estirar els
cabells a les nenes, si em feien
enfadar, es va defensar el Pare: mea
culpa! Poca culpa, perquè en
aquestes circumstàncies infantils,
una persona no és gaire
responsable, i probablement em
devien fer abans alguna
entremaliadura, o me la devien
dir, que les dones tenen més
facilitat amb la llengua que amb
els fets.**

La catequesi havia estat un
esdeveniment d'excepció, no només
per a Espanya i Portugal. També hi va
haver gent de l'Obra que va

organitzar ràpids viatges des d'altres països per tal d'estar amb el Pare.

Van venir americans dues vegades: molt fermes, amb el mateix esperit que tots, el mateix aire de família, el mateix sentit sobrenatural. Els van aplaudir molt, perquè van dir coses molt simpàtiques.

Van venir també d'Anglaterra i de França, d'Alemanya, d'Àustria i de bastants indrets.

Vingué tia Carolina^[48], ho sabíeu? Que us ho expliqui don Javier. Li vam fer un regal, i es va posar molt contenta, perquè ella portava també el seu regalet.

Don Javier va explicar que Tia Carolina -una dona gran londinenca que s'havia apropiat a Déu a través dels seus veïns del Kelston Club- havia assistit a dues tertúlies i, com es pot veure en les filmacions, es va

presentar reclamant el seu dret a pujar a l'estrada per a ser més a prop del Pare, perquè era la seva filla més jove, ja que només tenia quinze mesos, els que havien passat des de la seva conversió.

Per unanimitat, aquells milers de persones li van dir que sí, i jo també. Ella va pujar feliç^[49]__.

.....

^[1] AGP. biblioteca, P04, 1972, p. 5.

^[2] AGP, biblioteca, P04, 1972, p. 651.

^[3] Els enregistraments audiovisuals es conserven al fons històric de la Fundació Beta Films. Madrid.
www.fbetafilms.org

^[4] Un relat detallat d'aquests dies es troba a AGP, biblioteca, P04, 1972, pp. 528- 648; i AGP, biblioteca, P05, 1972, pp. 462-590.

[5] AGP, biblioteca, P03, 1975, p. 453.

[6] AGP, biblioteca, P04, 1972, p. 812.

[7] AGP, biblioteca, P04, 1972, p. 812.

[8] AGP, biblioteca, P04, 1972, p. 757.

[9] AGP, biblioteca, P04, 1972, p. 638.

[10] Adolfo Llorente Llorente
(1942-2014). Durant molts anys, fins a
la seva mort, treballà a la consulta
mèdica de la Vicepostulació de l'Opus
Dei a Espanya.

[11] Records de l'Adolfo Llorente.
CEDEJ, D-08117.

[12] Ibid.

[13] AGP, biblioteca, P04, 1972, p. 641.

[14] Ibid.

[15] AGP, biblioteca, P03, 2012, pp.
178-183.

[16] Pere Piqueras Ibáñez (1936-).
Professor de Bell-lloc.

[17] Jaume Catalán Díaz (1939-).
Professor de Bell-lloc.

[18] AGP, biblioteca, P04, 1972, pp.
565-566.

[19] AGP, biblioteca, P04, 1972, p. 571.

[20] Bell-lloc del Pla. 1965-1990. Editat
per Bell-lloc. Girona, 1991. p. 14.

[21] AGP, biblioteca, P04, 1972, pp.
604-605.

[22] AGP, biblioteca, P04, 1972, pp.
845-846.

[23] Assumpció Flaquer i Ferran
(1917-1996). Ingressà a Pedralbes el
1957. Fou abadessa en dos períodes
(1966-1975) i (1978-1988).

[24] Carta de sor Assumpció Flaquer a
sant Josepmaria. Octubre 1972. AGP,
biblioteca, P04, 1972, p. 628.

[25] Pierrette Prat i Galindo
(1927-2014). Ingressà a Pedralbes el
1957. Va ser abadessa en tres
períodes (1975-1978), (1988-2001) i
(2004-2007).

[26] Entrevista a sor Pierrette Prat i
Galindo. *Escrivà de Balaguer
estimava la vida contemplativa en
particular*. Catalunya Cristiana,
26.09.2002, p. 22.

[27] Juan Ignacio Bañares Parera
(1952-). Llicenciat en Filosofia i
Lletres, doctor en Dret Canònic. Rebé
l'ordenació sacerdotal el 1979. És
professor a la Universitat de
Navarra.

[28] Records d'en Juan Ignacio Bañares
Parera. AGP, sèrie A.5, leg. 313, carp.
2, exp. 2.

[29] Francesc Català-Roca (1922-1998).
És considerat per molts crítics el
fotògraf català més important del
segle XX. El 23 de setembre de 1966

ja havia fotografiat sant Josepmaria a Pamplona. Una d'aquelles fotos s'ha utilitzat en les estampes per a la devoció a sant Josepmaria.

[30] Federico Vallet Nubiola
(1931-2018).

[31] Núria Barceló Sánchez (1931-).

[32] Pilar Vallet Nubiola (1937-1991).
Marxà als Estats Units el 1960 per col·laborar en l'extensió de la labor apostòlica. Durant alguns anys fou membre del consell de la Delegació de Califòrnia. Morí en un accident.

[33] Jaume Vallet Nubiola (1942-2017).

[34] José María Fernández Ros
(1930-2018). Pèrit mercantil. Aquells anys era membre de la Delegació de l'Opus Dei a Catalunya.

[35] Records d'en José María
Fernández Ros. AGP, sèrie A.5, leg.
211, carp. 1, exp. 5.

[36] Records de la Pilar Vallet. AGP, sèrie A.5, leg. 251, carp. 2, exp. 2.

[37] Masabeu, Josep. *Santa Maria de Montalegre*. Albada. Terrassa, 2004. pp. 165-167.

[38] Records d'en Frederic Riera-Marsà. AGP, sèrie A.1, leg. 343, carp. 2, exp. 8.

[39] Masabeu, Josep. *Santa Maria de Montalegre*. Albada. Terrassa, 2004. pp. 168-171.

[40] Etsuro Sotoo (1953-).

[41] AGP, biblioteca, P03, 2008, pp. 55-57.

[42] AGP, biblioteca, P04, 1972, p. 626.

[43] AGP, biblioteca, P04, 1972, p. 622.

[44] Records d'en Frederic Riera-Marsà. AGP, sèrie A.1, leg. 343, carp. 2, exp. 8.

[45] Records d'en Juan Ignacio Bañares. AGP, sèrie A.5, leg. 313, carp. 2, exp. 2.

[46] Heliodoro Dols Morell (1933-). Titulat per l'Escola Superior d'Arquitectura de Madrid el 1959, és doctor arquitecte des del 1965. Premi Nacional d'Arquitectura.

[47] Adriana Corrales Codina (1901-1983).

[48] Carolina Johnson (1891-1986). Periodista i escriptora. Els nois del Kelston Club, centre de l'Opus Dei a Londres, l'anomenaven Tia Carolina.

[49] Apunts d'una reunió familiar. 03.12.1975. AGP, biblioteca, P01, 1998, pp. 65-77.

dev.opusdei.org/ca-es/article/1972-dos-mesos-de-catequesi/ (06/08/2025)